

ПОСІБНИК

Автор: Волошинська Алла Володимирівна

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ

ВІННИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

МІСЬКИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ

ЗАКЛАД «ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА І-ІІІ СТУПЕНІВ №15

ВІННИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ»

номінація «Електронно - освітній ресурс»

Волошинська Алла Володимирівна

вчитель початкових класів

«спеціаліст вищої категорії», старший вчитель

тел. (097)443-22-79,

Шахрайчук Ірина Валеріївна

вчитель початкових класів

«спеціаліст вищої категорії», старший вчитель

тел. (063)896-68-51.

м. Вінниця 2016

Автори-упорядники, **Волошинська А.В., Шахрайчук І.В.** вчителі початкових класів закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів №15 ВМР»

Волошинська А.В., Шахрайчук І.В. Розвиваємо і збагачуємо мовлення. Абетка для 1 класу. Електронний посібник / А.В.Волошинська, І.В.Шахрайчук. – Вінниця: ММК, 2016. 27с.

Рецензенти:

Пастух Л.М., заступник директора з навчально – виховної роботи , вчитель –методист

Янголь Г.Н., заступник директора з навчально-виховної роботи школи-гімназії №23, вчитель-методист

Рекомендовано науково – методичною радою

закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів №15 ВМР»

(Протокол № 4 від 04.02.2016 р.)

Сучасний електронний комплексний методичний посібник розроблених презентацій на допомогу вчителям 1-х класів, створених відповідно до програми, включає в себе мультимедійний супровід уроків української мови в букварний період.

Об'єднання текстової, графічної інформації, анімації суттєво підвищує якість науково-методичного забезпечення навчально-виховного процесу. ЕОР містить додаткові матеріали, спрямовані на розвиток і збагачення мовлення школярів.

Пропонується педагогам, студентам, небайдужим батькам, як засіб пізнавально дослідницької діяльності, забезпечення особистісно зорієнтованого підходу до навчання.

З М І С Т

№ з/п	З М І С Т	Сторінка
-------	-----------	----------

	Вступ	3-4
1	Методичні рекомендації щодо використання даного посібника в навчально - виховному процесі	5-7
2	Інструкція для користувача даним посібником	8
3	Список використаних джерел	9
4	Додатки	10-29

ВСТУП

Мова - це основний засіб спілкування, і саме ми, вчителі початкових класів, прищеплюємо любов до неї, вміння відчувати й осягати її глибинний зміст і чарівну красу. Справедливо писав К.Д. Ушинський : "У світлих, прозорих глибинах народної мови відображається не одна природа рідної країни, але й уся історія духовного життя народу. Покоління народу проходить одне за одним, але наслідки життя кожного покоління лишаються у мові - у спадщину нащадкам. Мова - найважливіший, найбагатший зв'язок, яким зв'язуються віджилі, нинішні і майбутні покоління народу в одне ціле" [1, Т.2, с.557]. Ці думки знайшли подальше втілення в творчій спадщині В.О. Сухомлинського, який наголошував, що без поваги, без любові до рідного слова не може бути ні всебічної людської вихованості, ні духовної культури.

У Державному стандарті початкової повної освіти визначено, що протягом навчання в школі І ступеня учні мають оволодіти ключовими компетентностями, які передбачають їх особистісно - соціальний та інтелектуальний розвиток.

Особлива роль у розвитку і вихованні особистості молодшого школяра належить навчальному предмету «Українська мова», оскільки мова - основний засіб опанування всіх інших шкільних дисциплін. З особливою гостротою ця проблема постає перед вчителем початкової школи, бо саме йому держава довірила ввести найменшого її громадянина в світ чарівної української мови, навчити передавати усне мовлення в писемній формі. І тут велика роль відводиться урокам навчання грамоти.

Основна мета курсу «Навчання грамоти» - активне формування усіх видів мовленнєвої діяльності : вміння читати, писати, слухати і говорити. Здійснюється процес навчання грамоти за напрямками, що реалізуються на доступному для шестирічних дітей рівні. Тому підручники створені для учнів першого класу з урахуванням особливостей фізичного і психологічного розвитку дітей, їх вікових та індивідуальних можливостей.

Та на уроці учитель не може обмежуватися лише матеріалами підручника, адже урок має бути як змістовним, так і цікавим. Під час підготовки до уроку вчитель стикається з проблемою збору інформації з різних джерел, тому мета даного посібника допомогти вчителю отримати такий матеріал блоково. Блоки містять по 10 слайдів на кожен букву, які використовуються на різних етапах уроку. В частині роботи зі словами та їх тлумаченням, матеріали ЕОР спрямовані на правильне розуміння часто незнайомих слів. Посібник дає можливість урізноманітнити форми навчання та види діяльності на уроці, покращити процес

Взято з ресурсу <http://dorobok.edu.vn.ua/>
запам'ятовування шляхом візуалізації об'єктів, сприяє розвитку каліграфічного та грамотного письма, всебічному розвитку дитини.

Ми пропонуємо цей ЕОР на допомогу вчителю у підготовці до уроків. У посібнику зібрані матеріали, для вивчення кожної літери під час букварного періоду. Матеріали посібника спрямовані на збагачення словникового запасу учнів, розвиток мовленнєвої компетентності.

Вчителі можуть використовувати електронний посібник, як супровід до кожного уроку української мови. Багато корисного в ньому можуть знайти батьки, небайдужі до навчання своїх дітей.

Методичні рекомендації щодо використання даного посібника в навчально - виховному процесі

Процес навчання грамоти в 1 класі поділяється на три періоди: добукварний, букварний, післябукварний.

Після того як в добукварний період сформовані навички усного мовлення, елементарні аналітико - синтетичні вміння в роботі над текстом, реченням, словом, звуками мовлення учні переходять до вивчення букв.

Букварний період передбачає оволодіння початковими уміннями читати, писати. Крім того продовжується робота з розвитку усного мовлення

Посібник забезпечує електронний супровід уроків української мови у 1-му класі в букварний період.

Для вивчення кожної літери дібрані наступні матеріали:

- зразок друкованої букви;
- зразок рукописної букви ;
- добірка слів, що починаються з цієї літери, їх тлумачення та малюнки з зображенням предметів;
- імена дівчаток та хлопчиків, що починаються на дану літеру.

Посібник може використовуватися на уроках різного типу та структури, але необхідно пам'ятати, що високий рівень уроку забезпечується раціональним використанням кожної хвилини, зміною видів діяльності учнів, постановкою навчально-виховної мети та конкретних задач уроку, враховуючи вікові особливості та диференціацію навчання.

Залежно від попередньої підготовки школярів, учитель може самостійно визначити тривалість букварного періоду. Календарно - тематичне планування, як правило, передбачає вивчення букви протягом двох уроків, а також окремих уроків на закріплення.

Матеріали ЕОР можна використовувати, як на першому так і на другому уроках, а також на різних його етапах.

Слайд 1 з друкованою буквою демонструється під час знайомства з нею, далі доцільно перейти до роботи з підручником, де діти можуть опрацювати найбільш уживані слова, що складаються з невеликої кількості букв.

Взято з ресурсу <http://dorobok.edu.vn.ua/>

Взято з ресурсу <http://dorobok.edu.vn.ua/>

Як розвиваючий, творчий момент уроку можна використати слайди зі словами з ЕОР (такими, що не містяться в підручнику і їхнє вивчення є направленим на розвиток лексичного запасу та ерудиції учнів). На цьому етапі учням можна запропонувати самостійно дати пояснення тому чи іншому слову, а потім надати його загальноприйняте тлумачення. Також можна запропонувати скласти речення з цими словами або розповісти про призначення даного предмету. Цей матеріал, в залежності від підготовки школярів, подається як на перших уроках, так і під час закріплення.

На етапі ознайомлення з писаною літерою використовуємо слайд 2, який має мультимедійне забезпечення і супроводжується поясненням вчителя. Для зручності зразок пояснення написання букви міститься в додатку і може бути використаний молодими колегами, а також вчителями з досвідом роботи. Можна використати цей слайд і при повторному написанні літери.

На етапі закріплення матеріалу (написання слів, що починаються з великої літери) стануть у нагоді два останніх слайди 9,10 з іменами дівчаток і хлопчиків.

Тут також доцільно зробити акцент на творчість учнів, їхній життєвий досвід. Пропонуємо запитання такого змісту:

- Чи є в класі діти з такими іменами ?
- Яка їх кількість ?(У разі двох і більше дітей, що мають такі імена)
- Як називають людей з однаковими іменами ?
- Хто із ваших знайомих, друзів, родичів має такі імена ?
- Чи можете ви доповнити список імен, які починаються з цієї літери?

Такі букви як **Г г, Ии, Її, ь, Шш, Щщ** не починають імен, тому у посібнику вміщені вірші з цими літерами. Ми практикуємо використання поетичних творів для списування або вивчення напам'ять.

Варто зазначити про необхідність дотримання санітарно - гігієнічних норм щодо недопущення перевантаження дітей презентаційними матеріалами. Після кожних 10 хвилин роботи з мультимедійними засобами доцільно провести офтальмологічну паузу.

ЕОР дає можливість учителю виявити творчий підхід у підготовці до уроку, використавши матеріали на свій розсуд на будь - якому його етапі залежно від типу уроку.

ІНСТРУКЦІЯ ДЛЯ КОРИСТУВАЧА ДАНИМ ПОСІБНИКОМ

Презентацію створено у програмі **Microsoft Office Power Point**

1. Вставте диск «**Електронний посібник «Розвиваємо і збагачуємо мовлення. Абетка для 1 класу»** в DVD-привід.
2. На екрані з'являється перелік матеріалів диска. Оберіть папку «**ЕОР**», наведіть курсор, натисніть ліву кнопку миші і відкрийте вікно програми **Microsoft Office Power Point**.
3. Для переходу в режим показу слайдів оберіть в меню пункт «**Показслайдів**» і перейдіть

Взято з ресурсу <http://dorobok.edu.vn.ua/>

Взято з ресурсу <http://dorobok.edu.vn.ua/>
до опції «Із початку».

4. Виконувати перехід між слайдами можна за допомогою **клавiш керування курсором** або натисненням лівої кнопки миші.
5. Для виходу із режиму показу слайдів натисніть клавішу **Esc**.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ушинський К. Д. Собрание сочинений . Т-2, с.557.

1. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних заходів із навчанням українською мовою 1-4 класи – Київ, видавничий дім «Освіта»,

2013 р.

Інтернет-ресурс **ДОДАТКИ** Мала буква **a** складається з двох елементів: овалу та похилої палички із заокругленням знизу. Починаємо писати букву нижче верхньої лінії, ведемо вгору до лінії, заокруглюючи ліворуч, потім униз, теж заокруглюючи. Біля нижньої рядкової лінії заокруглюємо праворуч і ведемо вгору до початку овалу. Потім від верхньої рядкової лінії, торкаючись овалу, проводимо вниз пряму похилу паличку, яку біля нижньої рядкової заокруглюємо. Праворуч і закінчуємо близько середини рядка. Пишеться під рахунок : і-раз-і-два-і. Велика буква **A** складається з трьох елементів: переднього плавного елемента, подовженої похилої палички із заокругленням унизу і горизонтальної палички. Починаємо писати букву трохи вище нижньої рядкової, ведемо, заокруглюючи вниз, торкнувшись нижньої рядкової, ведемо лінію вправо – вгору до міжрядкової. Не відриваючи руки, пишемо вниз другий елемент- пряму похилу, яку біля нижньої заокруглюємо праворуч. Тепер пишемо третій елемент, який розташовується на верхній рядковій, перетинаючи два перші елементи. Пишеться під рахунок раз-і-два-і-три. Мала буква **b** складається з двох елементів: овалу і подовженої похилої палички, загнутої вгорі. Починаємо писати літеру **b**, як і малу **a**. Після закінчення овалу пряма лінія безвідривно подовжується вгору до міжрядкової і закінчується плавним поворотом праворуч. Пишеться під рахунок : раз-і-два. Велика буква **B** складається з трьох елементів: подовженої похилої палички із заокругленням внизу ліворуч, горизонтальної палички з лівим заокругленням і лівого півовалу. Починаємо писати літеру від верхньої міжрядкової подовженою похилою лінією, яку ведемо до нижньої рядкової заокруглюємо ліворуч. Другий елемент починаємо писати нижче міжрядкової заокругленням ліворуч і вгору до міжрядкової і далі по ній. Третій елемент починається майже посередині першого елемента, заокруглюється вгору праворуч і вниз до нижньої рядкової лінії. Закінчується заокругленням близько першого елемента. Літера **B** може писатися під такий рахунок: раз-і-два-і-три-і. Мала буква **v** складається з подовженої похилої палички з петлею вгорі й овалу. Починаємо писати букву трохи нижче верхньої рядкової лінії, ведемо з нахилом угору, заокруглюємо під міжрядковою лінією ліворуч і ведемо похилу вниз, яку заокруглюємо біля нижньої рядкової лінії на овал. Літера може писатися під такий рахунок: і- раз-і-два. Велика буква **V** складається з трьох елементів: подовженої похилої палички із заокругленням унизу ліворуч і двох лівих півовалів. Букву починаємо писати від міжрядкової рухом униз, лінію доводимо до нижньої рядкової, де заокруглюємо ліворуч. Другу частину починаємо зліва від першого елемента, заокруглюємо під міжрядковою лінією праворуч на півовал, який закінчується вище верхньої рядкової, невеличким заокругленням ліворуч. Не відриваючи ручки від паперу пишемо більший нижній півовал, який торкається нижньої рядкової і закінчується заокругленням ліворуч. Пишеться під рахунок : раз-і-і-два-і-і-три-і. Мала літера **z** складається з одного елемента: похилої палички із заокругленням вгорі та внизу. Починаємо писати її нижче верхньої

Взято з ресурсу <http://dorobok.edu.vn.ua/>

Взято з ресурсу <http://dorobok.edu.vn.ua/>

рядкової лінії, заокруглюємо праворуч, торкаючись лінії, і ведемо пряму похилу до нижньої рядкової, де знову заокруглюємо праворуч. Закінчуємо літеру близько середини рядка. Літеру **г** можна писати під такий рахунок: і-раз-і. Велика буква **Г** складається з двох елементів: подовженої похилої палички із заокругленим внизу ліворуч і верхньої горизонтальної палички з лівим заокругленням. Починаємо писати пряму похилу паличку від міжрядкової заокруглюємо ліворуч. Другий елемент ніби покриває перший. Починається його зображення трохи нижче міжрядкової, заокруглюється ліворуч угору до міжрядкової і продовжується по ній. Пишеться під рахунок: раз-і-і-два. Мала літера **г** складається з двох елементів: похилої палички із заокругленням внизу ліворуч і вигнутої лінії. Літеру починають писати трохи вище нижньої рядкової лінії, заокруглюємо вниз, торкаючись її, і продовжуємо похило вгору до верхньої рядкової, звідси, не відриваючи руки, продовжуємо письмо вправо від другого елемента - вигнутої лінії. Пишеться під рахунок: раз-і-два. Велика буква **Г** складається з двох елементів: подовженої похилої палички із заокругленням унизу ліворуч і вигнутої лінії. Літеру починаємо писати від верхньої міжрядкової, ведемо паличку вниз до нижньої рядкової, де заокруглюємо ліворуч. Другий елемент пишемо від початку першого, ведемо вправо вигнуту лінію. Пишеться під рахунок: раз-і-два. Мала літера **д** складається з двох елементів: овалу і подовженої похилої палички з петлею внизу. Овал починаємо писати подібно до маленької літери а. Від верхньої рядкової лінії, торкаючись овалу, ведемо другий елемент - пряму похилу - вниз, біля міжрядкової лінії заокруглюємо ліворуч і ведемо петлю до перетину з нижньою рядковою. Закінчуємо букву майже на середині основного рядка. Письмо під рахунок : і-раз-і-два-і. Велика буква **Д** складається з трьох елементів: подовженої похилої палички, лежачої петлі та лівого великого півовалу. Починаємо писати від верхньої міжрядкової заокруглюємо ліворуч угору, потім праворуч і вниз, описуючи петлю. Біля нижньої рядкової заокруглюємо вгору, описуючи великий півовал, що торкається міжрядкової лінії і закінчується нижче міжрядкової зліва від прямої похилої палички. Під рахунок вона може писатися: раз-і-два-і-три. Мала літера **е** являє собою петлю. Починаємо її писати трохи нижче середини рядка, ведемо праворуч, заокруглюємо біля верхньої рядкової лінії вліво і ведемо півовалом униз до нижньої рядкової лінії, де знову заокруглюємо праворуч. Під рахунок: і-раз-і. Велика літера **Е** складається з двох правих півовалів. Під міжрядковою лінією описуємо верхній менший півовал, який закінчуємо над верхньою рядковою лінією, не заокруглюючи вгору. Безвідривно рухом ліворуч і вниз описуємо більший нижній півовал, який торкається нижньої рядкової лінії. Пишеться під рахунок: і-раз-і-два. Мала літера **є** складається з двох елементів: правого півовалу і короткої прямої лінії. Починаємо писати подібно до маленької літери а, закінчуємо трохи вище нижньої рядкової лінії. Другий елемент проводиться від середини першого праворуч. Під рахунок : і-раз-і -два. Велика літера **Є** відрізняється від малої розміром. Її починаємо писати нижче міжрядкової, заокруглюємо ліворуч і ведемо правий півовал до нижньої рядкової лінії, який закінчуємо близько середини рядка. Від середини першого елемента пишемо коротку пряму рухом праворуч. Під рахунок: і-раз-і-два Мала літера **жс** складається з трьох елементів. Два елементи - лівий і правий півовали. Ще один елемент складається з трьох коротеньких прямих паличок. Починаємо писати нижче верхньої рядкової лінії, ведемо до неї вгору, заокруглюючи праворуч. Біля нижньої рядкової лінії заокруглюємо ліворуч. Трохи нижче середини цього елемента починаємо писати другий елемент: ведемо пряму похило вгору до верхньої рядкової лінії, не відриваючи руки, проводимо пряму похилу вниз до нижньої рядкової, звідси пишемо похилу вгору, не доводячи її до верхньої рядкової. Відступивши, пишемо третій елемент - правий півовал, який приєднується до другого елемента. Під так: і-раз-і-і-два-і-три-і. Велика літера **Ж** складається з таких же трьох елементів. Різниця - у розміщенні цих літер у сітці зошита. Велику **Ж** починаємо писати під міжрядковою лінією, заокруглюємо праворуч, ведемо вниз до нижньої рядкової лінії, де заокруглюємо ліворуч і закінчуємо трохи вище її. Другий елемент починаємо писати трохи

Взято з ресурсу <http://dorobok.edu.vn.ua/>

Взято з ресурсу <http://dorobok.edu.vn.ua/>

нижче середини першого елемента прямою похилою лінією, доводимо її до верхньої міжрядкової. Не відриваючи руки, продовжуємо пряму похилу вниз до нижньої рядкової і звідси знов похило вгору ведемо лінію, яка закінчується трохи вище верхньої рядкової лінії. Відступивши праворуч, пишемо третій елемент – правий півовал. Починаємо його трохи нижче верхньої міжрядкової, піднімаємо до міжрядкової, закруглюємо ліворуч і ведемо таку лінію вниз, торкаючись другого елемента, до нижньої рядкової лінії, де закруглюємо праворуч і закінчуємо близько середини рядка. Велика **Ж** пишеться під такий рахунок, як і мала. Мала **з** у своєму складі має лівий півовал і нижню петлю. Починаємо писати трохи нижче верхньої рядкової лінії, ведемо вгору до лінії, заокруглюємо праворуч, потім униз і ліворуч майже до нижньої рядкової лінії без заокруглення вгору. Не відриваючи руки, рухом праворуч і вниз пишемо нижню петлю. Лінія петлі сполучається з півовалом на нижній рядковій лінії. Під рахунок : і-раз-і-два-і. Велика **З** має два ліві півовали. Верхній починається трохи нижче міжрядкової, піднімається вгору і заокруглюється праворуч під нею, спускається заокруглення майже до верхньої рядкової лінії, заокруглюється вліво і тут же повертається назад на нижній півовал, який торкається нижньої рядкової лінії, закінчується трохи нижче середини рядка. Велика **З** пишеться під такт: і-раз-і-два-і. Літера **u** – мала. Вона складається з двох прямих паличок із заокругленнями вниз. Починаємо писати від верхньої рядкової прямою похилою паличкою вниз. Біля нижньої рядкової заокруглюємо праворуч і ведемо похилу пряму вгору до верхньої рядкової лінії, не відриваючи руки, пишемо пряму похилу вниз, подібну до першої, і закінчуємо її заокругленням праворуч близько до середини рядка. Пишеться під рахунок : раз-і-два-і. Мала **i** – це похила паличка із заокругленням унизу і крапкою. Спочатку від верхньої рядкової ведеться пряма похила паличка, яка біля нижньої рядкової заокруглюється праворуч до середини рядка, потім ставиться одним дотиком до паперу крапка над першим елементом. Пишеться під такт : раз-і-два. Велика буква **I** складається з гострого елемента і подовженої похилої палички із заокругленням унизу ліворуч. Починаємо писати літеру з гострого елемента трошки нижче від міжрядкової лінії, ведемо похило праворуч вгору до міжрядкової і, не відриваючи руки, пишемо вниз другий елемент – подовжену похилу паличку, яку біля нижньої рядкової лінії заокруглюємо ліворуч. Пишеться буква під рахунок : і-раз-і. Склад малої літери **ï** подібний до малої **i**, тільки додається ще одна крапочка. Письмо літери починаємо від верхньої рядкової лінії прямою похилою паличкою, яка заокруглюється біля нижньої рядкової праворуч до середини рядка. Потім ставимо дві крапочки. Писати можна під такий рахунок раз-і-два-три. Велика літера **Ï** складається з гострого елемента, подовженої похилої палички із заокругленням унизу ліворуч і двох крапок. Починаємо писати велику літеру **Ï**, як і велику **I**, гострим елементом. Він закінчується на передній міжрядковій лінії. Звідси починається подовжена похила паличка, яка ведеться вниз до нижньої рядкової і закінчується заокругленням ліворуч. Потім трохи вище міжрядкової лінії ставляться дві крапки над буквою. Письмо під рахунок: і-раз-і-два-три. Мала літера **ï** складається з трьох елементів: двох похилих паличок, заокруглених унизу, і короткої вигнутої лінії. Починаємо писати літеру від верхньої рядкової рухом руки вниз. Проводимо пряму похилу паличку, яка заокруглюється праворуч біля нижньої рядкової і ведеться похило до верхньої рядкової. Звідси, не відриваючи руки, проводимо знову вниз пряму похилу з таким же нахилом, як і першу пряму, і заокруглюємо біля нижньої рядкової праворуч до середини рядка. Над верхньою рядковою лінією між двома написаними елементами літери пишемо третій – коротку вигнуту лінію, рухом праворуч. Під рахунок: раз-і-два-і-три. Велика літера **Ï** також складається з трьох елементів. Перший починає писатись трошки нижче верхньої міжрядкової, ведемо, заокруглюючи, праворуч угору до міжрядкової, потім проводимо пряму похилу вниз до нижньої рядкової, де заокруглюємо її праворуч і продовжуємо до верхньої рядкової. Відриваємо руку від паперу і починаємо писати від верхньої міжрядкової другий елемент – пряму похилу. Вона поєднується на

Взято з ресурсу <http://dorobok.edu.vn.ua/>

Взято з ресурсу <http://dorobok.edu.vn.ua/>

верхній рядковій з першим елементом і продовжується до нижньої рядкової лінії, де заокруглюється праворуч і закінчується близько до середини рядка. Потім пишеться останній елемент, як і у рядковій **й**. Під такт: і-раз-і-два-і-три. Мала літера **к** складається з трьох елементів: прямої і двох кривих. Починаємо писати пряму похилу паличку від верхньої рядкової лінії до нижньої. Другий елемент - це крива лінія, яку починають (подібно до літер **о, а**) трошки нижче верхньої рядкової лінії, заокруглюють, торкаючись її, і різко ведуть униз, потім на середині рядка повертають вліво до середини першого елемента. Третій елемент починаємо писати по другому до того місця, де другий підіймається вгору, заокруглюємо вниз, переходимо на пряму паличку, яка біля нижньої рядкової знову заокруглюється праворуч і закінчується майже на середині рядка. Пишемо під рахунок: раз-і-два-і-три-і. Велика рукописна **К** складається з чотирьох елементів: гострого елемента, подовженої прямої і двох кривих. Починаємо писати трохи нижче міжрядкової лінії короткою прямою, доводимо її до міжрядкової і, не відриваючи руки, ведемо подовжену пряму вниз до нижньої рядкової, де заокруглюємо ліворуч. Наступний елемент починається трошки нижче міжрядкової, біля неї заокруглюється вліво і ведеться похило вниз, а не доходячи до верхньої рядкової лінії, повертає вліво до першого елемента. Звідси починається четвертий елемент, який пишеться по останньому до того місця, де третій піднімається вгору, а цей елемент опускається вниз прямою лінією аж до нижньої рядкової, де й заокруглюється праворуч. Літера пишеться під такий рахунок: і-раз-і-і-два-і-і-три-і. У складі малої букви **л** виділяється передній плавний елемент і похила паличка із заокругленням унизу. Близько до нижньої рядкової лінії починаємо писати перший елемент, заокруглюючи його, торкаючись рядкової, і ведемо вправо вгору до верхньої рядкової. Звідси, не відриваючи руки, ведемо похилу вниз до нижньої рядкової і заокруглюємо праворуч майже до середини рядка. Під такт : раз-і-два-і. Велика **Л** подібна до рядкової складом елементів і написанням. Перший елемент великої літери **Л** доводиться до верхньої міжрядкової. Звідси подовженою прямою пишеться другий елемент, який біля нижньої рядкової заокруглюється праворуч. Під такт: раз-і-два-і. Мала буква **м** складається з трьох елементів: переднього плавного і двох похилих паличок із заокругленнями унизу. Починаємо писати подібно до малої л, трохи вище нижньої рядкової. Заокруглюємо праворуч і піднімаємось похило угору до верхньої рядкової лінії, звідки, не відриваючи руки, пишемо похилу вниз, яку теж біля нижньої рядкової заокруглюємо праворуч і піднімаємо вгору до верхньої рядкової. Знову, не відриваючи руки, опускаємось униз до нижньої рядкової і заокруглюємо елемент праворуч майже до середини рядка. Під такт пишемо так: раз-і-два-і-три-і. До складу великої букви **М** входять ті ж самі елементи, що і у малої літери, тільки більші за розміром. Починаємо писати велику літеру, як і малу, трохи вище нижньої рядкової лінії, рухом униз.

Заокругливши біля нижньої рядкової праворуч, піднімаємось вгору до верхньої міжрядкової. Потім, не відриваючи руки, проводимо вниз пряму похилу паличку, біля нижньої рядкової заокруглюємо праворуч і ведемо вгору, закінчуємо елемент трохи вище верхньої рядкової лінії. Відриваємо ручку і від верхньої міжрядкової лінії починаємо писати третій елемент - подовжену похилу паличку. Вона поєднується з другим елементом і продовжується до %D
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИВІННИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИМІСЬКИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
ЗАКЛАД «ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА I-III СТУПЕНІВ №15ВІННИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ»
номінація «Електронно - освітній ресурс» Волошинська Алла Володимирівна вчитель
початкових класів «спеціаліст вищої категорії», старший вчитель

тел. (097)443-22-79, Шахрайчук Ірина Валеріївна вчитель
початкових класів «спеціаліст вищої категорії», старший вчитель тел. (063)896-68-51. м.
Вінниця 2016 Автори-упорядники, **Волошинська А.В., Шахрайчук І.В.** вчителі
початкових класів закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів №15 ВМР» **Волошинська
А.В., Шахрайчук І.В.** Розвиваємо і збагачуємо мовлення. Абетка для 1 класу. Електронний
посібник / А.В.Волошинська, І.В.Шахрайчук. - Вінниця: ММК, 2016. 27с. Рецензенти:Пастух

Взято з ресурсу <http://dorobok.edu.vn.ua/>

Взято з ресурсу <http://dorobok.edu.vn.ua/>

Л.М., заступник директора з навчально - виховної роботи , вчитель -методист Янголь Г.Н., заступник директора з навчально-виховної роботи школи-гімназії №23, вчитель-методист
Рекомендовано науково - методичною радою закладу «Загальноосвітня школа I-III ступенів №15 ВМР»(Протокол № 4 від 04.02.2016 р.) Сучасний електронний комплексний методичний посібник розроблених презентацій на допомогу вчителям 1-х класів, створених відповідно до програми, включає в себе мультимедійний супровід уроків української мови в букварний період. Об'єднання текстової, графічної інформації, анімації суттєво підвищує якість науково-методичного забезпечення навчально-виховного процесу. ЕОР містить додаткові матеріали, спрямовані на розвиток і збагачення мовлення школярів. Пропонується педагогам, студентам, небайдужим батькам, як засіб пізнавально дослідницької діяльності, забезпечення особистісно зорієнтованого підходу до навчання. **З М І С Т**

№ з/п	З М І С Т	Сторінка
	Вступ	3-4
1	Методичні рекомендації щодо використання даного посібника в навчально - виховному процесі	5-7
2	Інструкція для користувача даним посібником	8
3	Список використаних джерел	9
4	Додатки	10-29

Взято з ресурсу <http://dorobok.edu.vn.ua/>